



Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/31742-2
Saksbehandler Egil Henning Ytrøy

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	21.11.2024

Søknad og tilskudd til Innakva KLYNGE, prosjekt "Næringspotensial for blå næring på Agder"

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalg for næring, kultur og miljø vedtar å tildele Innakva KLYNGE en samlet sum på 3 millioner kroner til prosjektet «Næringspotensial for blå næring på Agder» for prosjektets gjennomføring i perioden fra 2025 til 2027, i henhold til søknad.
2. Prosjektet finansieres med ubrukte statlige midler avsatt til Blått kompetansesenter Sør og ubrukte fylkeskommunale midler avsatt til prosjektet marine grunnkart.
3. Det er et vilkår for tildelingen at:
 - Biologiske og fysisk-kjemiske kvalitetsselementer for kystvann skal inngå i overvåkingsprogrammet for alle undersøkte vannforekomster.
 - Dataene skal klassifiseres i tråd med vannforskriften og veileder 02:2018.
 - Resultatene skal legges inn i Vann-nett.
4. Agder fylkeskommune skal motta en statusrapport for gjennomføring av prosjektet før årlig tilskudd på 1 million kroner utbetales til Innakva KLYNGE i prosjektperioden 2025, 2026 og 2027.

Vedlegg

24_31742-1 241023 Søknad Agder Fylkeskommune_Hovedprosjekt 2578605_1_1
24_31742-1 230417 Søknad, Sparebanken Sør_kopi 2578604_1_1

Sammendrag

Innakva KLYNGE har søkt Agder fylkeskommune om 3 millioner kroner til gjennomføring av et prosjekt for å fremskaffe et omforent kunnskapsgrunnlag som skal vise potensialet for en bærekraftig blå næringsutvikling i landsdelen.

Innakva KLYNGE har fra Sør-fondet fått tildelt 15 millioner kroner til prosjektet. Prosjektperioden er fra 2025 til og med 2027. Innakva KLYNGE søker Agder fylkeskommune om midler som et ledd i arbeidet med å fullfinansiere prosjektet som p.t. har en total kostnadsramme på ca. 25 millioner kroner. Det foreslås i denne saken å bevilge Innakva Klynge 3 millioner kroner som delfinansiering til gjennomføring av prosjekt «Næringspotensial for blå næring på Agder». Prosjektet foreslås finansiert gjennom ubrukte statlige midler som tidligere var avsatt til Blått kompetansesenter Sør, og ubrukte fylkeskommunale midler tidligere avsatt til prosjektet marine grunnkart.

Saksopplysninger

Innakva KLYNGE jobber etter tre målsetninger:

1. Økt verdiskaping hos nye og eksisterende bedrifter
2. En bærekraftig forvaltning og bruk av akvatiske økosystem, og
3. Et varig og produktivt innovasjonsmiljø for bedrifter i blå sektor på Sørlandet.

Ut fra disse målsetningene har Innakva KLYNGE løftet frem utfordringene som akvakulturnæringen har med tanke på videre utvikling på Sørlandet. I et eget strategiarbeid har medlemmene av klyngen definert at den største utfordringen er rammevilkår for akvakulturnæringen. Klyngen har gjennomført et forprosjekt (2023) hvor det ble laget en egen katalog over alle data som finnes for Sørlandet. Dette forprosjektet ble støttet av Agder fylkeskommune gjennom klyngestøtte til utviklingstiltak i klyngen (sak 23/08332). I tillegg har det blitt gjennomført en workshop med aktører fra næring, forvaltning og forskning, for å peke på hvilke data som mangler for å tette kunnskapshullene. En utfordring er at det finnes mye data, men at disse ikke er satt sammen til å kunne gi svar på spørsmålet om hva som er næringspotensialet langs kysten på Sørlandet. Forprosjektet mottok støtte i form av en uttalelse fra Statsforvalteren i Agder om hvor viktig denne kunnskapen er for at Statsforvalteren skal kunne ta kunnskapsbaserte beslutninger for kysten.

Innakva KLYNGE har med bakgrunn i dette utviklet et prosjekt som har til hensikt å lage et omforent kunnskapsgrunnlag for mulighetene for bærekraftig næringsproduksjon.

Prosjektet er delt i tre arbeidspakker:

1. Økt innhenting av data.
2. Forskning.
3. Prosjektledelse og formidling.

Under «økt innhenting av data» skal prosjektet samarbeide med Universitetet i Agder (UiA) for at UiA kan utvide sitt eget program med infrastruktur for kystovervåkningsstasjoner langs Agderkysten. Dette vil fremskaffe kunnskap om kysten og variasjoner gjennom året og mellom år i prosjektperioden fra 2025 til og med 2027. Påkoblet dette arbeidet er også Norsk Institutt for Vannforskning (NIVA), Norconsult og Havforskningsinstituttet (HI).

I «forskningsdelen» av prosjektet skal de data som blir innhentet i del 1 av prosjektet settes sammen til et kunnskapsgrunnlag som blir basis for videre arbeid. Dette arbeidet vil bli lyst ut og tildelt til en aktør som kan gjøre et tilfredsstillende arbeid basert på fagkompetanse, referanser og omdømme. Det er også tatt høyde for at det kan bli nødvendig å innhente tilleggsdata i denne fasen for nødvendig verifisering.

Forskningsdelen av prosjektet har en egen del som går på prosjektledelse og formidling (del 3). Ledelsen av prosjektet er ikke avklart, men det nevnes både aktører innenfor klyngens medlemmer og generelt i regionen. Formidlingsdelen av prosjektet skal både formidle resultatet fra prosjektet, men også bygge forståelse og aksept i samfunnet gjennom kreativ og pedagogisk formidling av resultatene. Dette gjelder til både de som skal bruke kunnskapen direkte, men også til befolkningen generelt.

Finansieringsplan:

Prosjektet har følgende finansieringsplan, med forbehold om at det fortsatt jobbes med finansieringen av prosjektet:

Finansieringskilde	Sum	Periode	Forventet svar
Sørlandets Kompetansefond	3 000 000	2025–2027	Medio des.
Næring	1 200 000	2025–2027	Medio nov.
AAUKF	1 000 000	2025–2027	Medio des.
Sør-fondet	15 000 000	2025–2027	Avklart
Agder fylkeskommune	3 000 000	2025–2027	
Sum	23 200 000	2025–2027	

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren er positiv til prosjekter som kan bidra til å øke kunnskapen om hva som er rammen for bærekraftig bruk av vår kyst. Det omsøkte prosjektet er initiert av næringen og er omfangsrikt både med tanke på kostnad, aktiviteter og samarbeidspartnere. Det er fylkeskommunedirektørens vurdering at prosjektet er et godt initiativ som kan samle forsknings- og kunnskapsmiljøene i regionen inn i et felles prosjekt, der utbyttet fra prosjektet kan bidra til mer kunnskap om akvakulturnæringen sitt potensiale innenfor bærekraftige rammer i landsdelen. Koblingen mellom Innakva KLYNGE og UiA inn i prosjektet er en god basis for bygging av kunnskap som vil bli igjen i landsdelen og som på sikt kan bidra til videre utvikling for både forskning og næring. Både UiA og Senter for kystsoneøkologi (CCR) er for øvrig medlemsbedrifter i klyngen, slik at det også er en kobling utover selve prosjektene.

Innakva KLYNGE fikk tidligere i år tildelt midler til videreføring og revitalisering av Blått kompetansesenter Sør (BKS). I prosjektskissen fra Innakva KLYNGE som var bakgrunnen for sak 24/14967 der det ble bevilget 1 519 000 kroner til videreføring av BKS, lå det til grunn en videreføring av et kompetansesamarbeid for økt bærekraftig marin verdiskaping. Det omsøkte prosjektet følger på den måten opp BKS sine mål i videreføringen i regi av Innakva KLYNGE. Styringsgruppen i BKS er nå gått over til å bli referansegruppe i videreføringen av BKS i Innakva KLYNGE, som var bakgrunnen for overføringen av midlene i sak 24/14967.

Innakva KLYNGE har mottatt mye støtte fra Agder fylkeskommune de siste par årene, som skissert under:

Formål	År	Kilde	Sum (kroner)
--------	----	-------	--------------

Videreføring av BKS i Innakva KLYNGE	2024	BKS	1 519 000
AquaNext EXPO (Matregion Agder)	2024	Matregion Agder	100 000
Utviklingstiltak i klynger	2024	Klyngestøtte	550 000
Deltagelse på AquaNext	2024	Næringstilskudd	250 000
BKS Blå coworks	2023	BKS 2023	200 000
Utviklingstiltak i etablerte klynger	2023	Klyngestøtte	750 000
Oil2Fish (samarbeidsprosjekt med GCE Node)	2023	BKS 2023	200 000
Regionale utviklingsprosjekter	2023	Støtteordning nye næringer	195 000
Sum			3 764 000

Ut fra dette så har Innakva KLYNGE fått bevilget en samlet sum på 1 300 000 kroner i ren klyngestøtte i 2023 og 2024 («klyngestøtte» i tabellen ovenfor). I tillegg kommer diverse prosjekt som har blitt støttet av Agder fylkeskommune, som f.eks. utstilling og deltagelse på AquaNext, blå coworks, Oil2Fish, og så videre.

Fylkeskommunedirektøren vil fremheve at det er viktig å skille mellom videreføringen av BKS som et kompetanserettet samarbeid i regi av Innakva KLYNGE og den daglige driften av klyngenettverket for medlemsbedriftene i klyngen. Midler til drift av klyngen og midler til prosjekt i regi av klyngen har derfor ulike formål og innretting.

Fylkeskommunedirektøren innstiller på å delfinansiere det omsøkte prosjektet med midler fra to forskjellige kilder:

1) Fylkeskommunale midler som tidligere var avsatt til prosjektet marine grunnkart. Det nasjonale prosjektet i regi av HI, NGU og Kartverket har så langt kartlagt noen pilotområder langs kysten, men det har ikke kommet statlig finansiering til en videreføring av prosjektet. Med bakgrunn i dette er det fylkeskommunedirektøren sin innstilling at midlene kan omdisponeres til formålet i prosjektsøknaden til Innakva KLYNGE.

2) Restmidler fra statlig tilskudd til drift av BKS. Dette er tilskuddsmidler som tidligere var bevilget til næringsutviklingsprosjekter som ikke ble gjennomført av tilskuddsmottakere innen fristen. Derfor kan disse midlene inndras og brukes på nye blå satsinger.

Det omsøkte prosjektet oppfyller intensjonen med BKS som et kompetanseprosjekt med mål om bærekraftig blå vekst på Agder.

Det er fylkeskommunedirektøren sin vurdering at gjennomføring av prosjektet avhenger av en god organisering og at Innakva KLYNGE knytter til seg riktig kompetanse for å gjennomføre alle arbeidspakkene i prosjektet. I den forbindelse vil fylkeskommunedirektøren sette vilkår om at det skal foreligge en plan for prosjektgjennomføring for hvert år i perioden 2025–2027 før tilskudd kommer til utbetaling.

Det er også koblinger mellom Innakva KLYNGE sitt omsøkte prosjekt «Næringspotensial for blå næring på Agder» og Senter for kystsoneøkologi (CCR) samt Havforskningsinstituttet sine prosjekt som nylig fikk tildelt midler fra Sør-fondet. CCR og Innakva vil i første omgang søke samarbeid for å se på mulige synergier mellom prosjektene, men dette arbeidet har ikke kommet i gang enda.

Det er fylkeskommunedirektøren sin vurdering at en støtte til prosjektet fra Agder fylkeskommune på 3 millioner kroner ikke vil komme i konflikt med statsstøtteregulverket sine avgrensninger for bedriftsrettet støtte. Et tilskudd fra Agder fylkeskommune til

prosjektet er ikke rettet mot drift av klyngen, men rettet mot prosjektet sitt kostnadsgrunnlag for fremskaffelse og utvikling av kunnskap for både næring, kunnskaps- og forvaltningssektorene.

Fylkeskommunedirektøren vurderer at i tråd med arbeidet som foregår i vannregion Agder, bør dataene som hentes inn i det omsøkte prosjektet sin kartleggingsfase også bli gjort tilgjengelige for Vann-nett, et nasjonalt IKT-verktøy som er utviklet for en helhetlig vannforvaltning. Erfaringsmessig blir det gjennomført mange prosjekt der det ikke er krav om at data blir gjort tilgjengelige, og dette fører til at en går glipp av informasjon som er fremskaffet ved bruk av offentlig finansiering. Vann-nett blir brukt som en informasjonskilde for å kunne vurdere status på de ulike vannforekomstene, og gode data er en forutsetning for å kunne gjøre en vurdering av både nåværende tilstand, men også av konsekvenser for inngrep både i ferskvann og i sjø (ut til en nautisk mil ut fra grunnlinjen). Statistikk fra 28.10.24 viser at påliteligheten på data i Vann-nett er lav i 73 av de 164 kystvannsforekomstene i Agder vannregion og middels i 33. Dette viser behovet for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget.

Fylkeskommunedirektøren foreslår derfor at følgende vilkår blir lagt til en eventuell bevilgning fra Agder fylkeskommune til prosjektet:

- Biologiske og fysisk-kjemiske kvalitetselementer for kystvann skal inngå i overvåkingsprogrammet for alle undersøkte vannforekomster.
- Dataene skal klassifiseres i tråd med vannforskriften og veileder 02:2018.
- Resultatene skal legges inn i Vann-nett.

Regionplan Agder 2030

Det er fylkeskommunedirektøren sin vurdering at prosjektet støtter opp om flere hovedmål i Regionplan Agder 2030. Prosjektet vil utgjøre et kunnskapsgrunnlag for mål 1.5 «Naturen i Agder er livskraftig og mangfoldig både på land, i vann og i havet, og vi ivaretar naturens karbonlagre». Under hovedmålet «Bærekraftig verdiskaping» treffer prosjektet på mål 2.4 om «økt verdiskaping basert på bærekraftig ressursforvaltning og tilgang på fornybar energi».

Økonomiske konsekvenser

Prosjektet foreslås finansiert ved:

- 2 200 000 kroner i restmidler fra statlig støtte til Blått kompetansesenter Sør. Dette er ubrukte tilskuddsmidler fra tiltak som ikke vil bli gjennomført og som kan omdisponeres.
- 800 000 kroner av totalt 1 440 000 kroner foreslås omdisponert fra prosjekt på marin grunnkartlegging. Prosjekt marine grunnkart har ikke blitt gjennomført på grunn av manglende statlig finansiering. Restsummen på 640 000 kroner fra prosjektet marine grunnkart blir foreslått lagt til potten satt av til utlysing i sak om Havbruksfondet 2024 – disponering.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren konkluderer med at prosjektet kan støttes som omsøkt, med vilkår om årlig statusrapport og at funn fra kartleggingen blir registrert i Vann-nett.

Kristiansand, 01.11.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Anita Henriksen
fylkesdirektør